

SMLOUVA O VZÁJEMNÉ POMOCI MEZI FRANCIÍ A SVAZEM SOVĚTSKÝCH SOCIALISTICKÝCH REPUBLIK

PAŘÍŽ, 2. KVĚTNA 1935

Ústřední výkonný výbor Svazu sovětských socialistických republik a prezident Francouzské republiky,

prodchnuti přáním posílit mír v Evropě a zaručit jeho dobrodiní svým zemím tím, že lépe zabezpečí, aby byla přesně prováděna ustanovení Paktu o Společnosti národů o zajištění státní bezpečnosti, územní celistvosti a politické nezávislosti států,

rozhodnuti věnovat své úsilí přípravě a sjednání evropské dohody směřující k tomuto cíli a prozatím přispívat dále, pokud je v jejich moci, k tomu, aby byla účinně prováděna ustanovení Paktu o Společnosti národů;

rozhodli se uzavřít k tomuto cíli smlouvu a jmenovali svými plnomocníky:

(jména plnomocníků)

kteří po vzájemné výměně svých plných mocí, které byly shledány v dobré a náležité formě, dohodli se na těchto ustanoveních:

ČLÁNEK 1.

V případě, že by Francie nebo SSSR byly předmětem hrozby nebo nebezpečí útoku se strany některého evropského státu, zavazuje se SSSR a stejně i Francie, že překročí neprodleně k vzájemné poradě o opatřeních, aby byla zachována ustanovení článku 10 Paktu o Společnosti národů.

ČLÁNEK 2.

V případě, že by za podmínek předvídaných v článku 15, odstavec 7 Paktu o Společnosti národů byla Francie nebo SSSR přes upřímně mírumilovné úmysly obou zemí předmětem nevyvolaného útoku se strany některého evropského státu, poskytnou si SSSR a stejně i Francie neprodleně vzájemnou pomoc a podporu.

ČLÁNEK 3.

Majíce na zřeteli, že podle článku 16 Paktu o Společnosti národů se o každém členu Společnosti, který se uchýlí k válce nedbaje závazků, jež přijal podle článku 12, 13 nebo 15 Paktu, má ipso facto za to, že se dopustil válečného činu proti všem ostatním členům Společnosti, zavazují se Francie a stejně i SSSR pro případ, že by se za těchto podmínek i přes upřímně mírumilovné úmysly obou zemí jedna z nich stala předmětem nevyvolaného útoku se strany některého evropského státu, poskytnou si neprodleně vzájemnou pomoc a podporu podle článku 16 Paktu.

Týž závazek přijímají pro případ, že by Francie nebo SSSR byly předmětem útoku se strany některého evropského státu za podmínek, které předvidá článek 17, odstavec 1 a 3 Paktu o Společnosti národů.

ČLÁNEK 4.

Ježto uvedené záruky jsou ve shodě s povinnostmi Vysokých smluvních stran jako členů Společnosti národů, nic v této smlouvě nebude vykládáno jako omezení úkolů Společnosti činit vhodná opatření k účinnému zajištění světového míru nebo jako omezení povinností vyplývajících pro Vysoké smluvní strany z Paktu o Společnosti národů.

ČLÁNEK 5.

Tato smlouva, jejíž francouzské a ruské znění jsou stejně autentická, bude ratifikována a její ratifikační listiny budou vyměněny v Moskvě co nejdříve. Bude zaznamenána u Sekretariátu Společnosti národů.

Nabude účinnosti ihned po výměně ratifikačních listin a zůstane v platnosti pět let. Nevypoví-li jí jedna z Vysokých smluvních stran nejméně jeden rok před uplynutím tohoto období, zůstane smlouva v platnosti po neomezenou dobu a každá z Vysokých smluvních stran bude jí pak moci zrušit zvláštním prohlášením po jednorocní výpovědi.

Na důkaz toho podepsali plnomocníci tuto smlouvu a přiložili k ní své pečeti.

Dáno v Paříži ve dvojím vyhotovení 2. května 1935.

PROTOKOL

Přistupující k podpisu francouzsko-sovětské smlouvy o vzájemné pomoci, plnomocníci podepsali tento protokol, jenž bude ratifikován spolu se smlouvou.

ČÁST I.

Je shoda v tom, že smyslem článku 3 je zavázat každou smluvní stranu, aby okamžitě poskytla pomoc straně druhé vyhovujíc okamžitě doporučení Rady Společnosti národů, jakmile je Rada podle článku 16 Paktu vyhlásí. Je rovněž shoda v tom, že obě smluvní strany budou jednat ve vzájemné dohodě, aby Rada vydala toto doporučení tak rychle, jak toho okolnosti budou vyžadovat, a to v případě, kdyby Rada z jakéhokoli důvodu žádné doporučení nevydala nebo nedospěla k jednomyslnému usnesení, bude závazek pomoci přesto splněn.

Je rovněž shoda v tom, že závazky pomoci stanovené v této smlouvě se týkají pouze útoku podniknutého na vlastní území jedné nebo druhé smluvní strany.

ČÁST II.

Ježto je společným úmyslem obou vlád, aby závazky této smlouvy nebyly v žádném rozporu se závazky, jež Francie nebo SSSR dříve přijaly vůči třetím státům na základě uveřejněných smluv, je shoda v tom, že ustanovení této smlouvy nemohou být prováděna způsobem, který by jako neslučitelný se smluvními závazky některé smluvní strany vydával tuto stranu v nebezpečí sankcí mezinárodní povahy.

ČÁST III.

Ježto obě vlády pokládají za žádoucí sjednat oblastní dohodu, jež by směřovala k organizování bezpečnosti mezi smluvními státy a mohla by zahrnovat nebo být doplněna závazky vzájemné pomoci, přiznávají si právo účastnit se v takových případech za vzájemného souhlasu podobných dohod v takové formě, přímé nebo nepřímé, jež by se ukázala vhodnou, při čemž by závazky plynoucí z těchto různých dohod nahradily závazky z této smlouvy.

ČÁST IV.

Obě vlády konstatují, že jednání, jež vedla k podepsání této smlouvy, byla původně zaměřena k úplné dohodě o bezpečnosti, zahrnující severovýchodní evropské země, t. j. SSSR, Německo, Československo, Polsko a baltské státy sousedící se SSSR; vedle této dohody měla být uzavřena smlouva o vzájemné pomoci mezi SSSR, Francií a Německem, jíž by se každý z těchto tří států zavázal, že poskytne pomoc tomu z nich, který by se stal předmětem útoku se strany některého z těchto tří států.

Ačkoli okolnosti dosud nedovolily uzavření těchto dohod, jež obě strany nadále považují za žádoucí, je nicméně třeba chápat závazky vyjádřené ve francouzsko-sovětské smlouvě o vzájemné pomoci jako platné pouze v rozsahu předvídaném trojstrannou dohodou dříve navrhovanou. Nezávisle na závazcích plynoucích z této

smlouvy se současně připomíná, že podle francouzsko-sovětského paktu o neútočení, podepsaného 29. listopadu 1932, a bez újmy všeobecnosti závazků z tohoto paktu zdrží se v případě, že by se jedna ze smluvních stran stala předmětem útoku se strany jedné nebo více třetích evropských mocností, jichž se uvedená trojstranná dohoda netýká, druhá smluvní strana po dobu konfliktu jakékoli přímé či nepřímé pomoci a podpory útočníku nebo útočnickům, při čemž každá strana prohlašuje, že není vázána žádnou dohodou o vzájemné pomoci, jež by byla v rozporu s tímto závazkem.

Dáno v Paříži 2. května 1935.¹

¹Převzato z publikace: Dokumenty ke studiu mezinárodního práva a politiky, SNPL, Praha, s. 50 - 54